

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Ἀριθμός φύλλου 195

16 Δεκεμβρίου 2006

Τό πόρισμα μιᾶς σπουδῆς

Παθεῖτε γιά λίγο, φίλοι μου ἀναγνώστες, σέ μιά διακριτική ἀπόσταση ἀπό τή Φάτινη. Μέ θησαύρισμα ψυχῆς, τό δέος. Καί μέ στόχευση θέλησης, τή διάφανη, ἀντικειμενική κρίση. Στό ἀπέριττο, αὐτοσχέδιο, λίκνο, πού βλέπετε μπροστά σας, «νηπιάζει» καί ἀναπαύεται ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ. Ὁ σαρκωμένος, ὑπερούσιος Λόγος. Βρίσκεται ἐκεῖ, δίχως τήν ἄνεση μιᾶς αὐτόνομης, ἔστω πάμφτωχης, κατοικίας. Ἡ Παναγία Μητέρα «ἐσπαργάνωσεν αὐτόν καί ἀνέκλινεν αὐτόν ἐν τῇ φάτινι». Στήν πρωτότυπη καί ἰδιότυπη συντροφιά τῶν ἁλογων ἐνοίκων τοῦ σταύλου. «Διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι» (Λουκ. β' 7).

Ο Υἱός τοῦ Θεοῦ δέν ἐπισκέφθηκε τή γῆ μας καί τήν ἱστορία μας μέ τή δόξα καί τίς τιμές ἑνός ἥρωα κατακτητή ἢ κάποιου μεγιστάνα τοῦ πλούτου. «Ἐκένωσεν ἑαυτόν μορφήν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος» (Φιλιπ. β' 7). Ἐδείασε τόν ἑαυτό Του. Ταπεινώθηκε. «Σχήματι εὐρεθείς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἑαυτόν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυροῦ» (στ. 8).

Ο Ρωμανός ὁ μελωδός, ἀπορημένος καί βαθειά συγκινημένος μπρός στήν «ἄφατη» αὐτή ταπείνωση, δανεῖζει τήν ποιητική του ἔμπνευση καί τόν ὀξυγράφο κάλαμό του στήν Παναγία Μπέρα καί βάζει στά χεῖλη της τήν ἀπορία:

«Ποιητά οὐρανοῦ, τί πρὸς γνήνους ἤλυθας;

Σπηλαίου ἠράσθης ἢ φάτνη ἐτέρφθης;

Ἴδού οὐκ ἔστι τόπος τῇ δούλῃ σου ἐν τῷ καταλύματι·

οὐ λέγω τόπον, ἀλλ' οὐδέ σπήλαιον,

ἔτι καί αὐτό τοῦτο ἀλλότριον».

Στή σιωπή τοῦ Σπηλαίου, στή στέρνηση τῆς στοιχειωδέστατης ἅνεσης, γεννήθηκε ὁ Κύριός μας. «Ὁ μόνος ἄμφω, Θεός τε καί ἄνθρωπος, ἀπάντων ἡμῖν αἴτιος ἀγαθῶν» (Κλήμης Ἀλεξανδρεὺς). «Κλίνας οὐρανοῦς, κατέρχεται, τουτέστι τό ἀταπείνωτον αὐτοῦ ὕψος ἀταπεινώτως ταπεινώσας, συγκατάθεσιν ἄφραστόν τε καί ἀκατάληπτον (τοῦτο δηλοῖ ἡ κατάβασις) καί ὢν τέλειος, ἄνθρωπος τέλειος γίνεται) (Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός). Ἔσκυψε ἀπὸ τοὺς Οὐρανοῦς καί ἦρθε κοντά μας. Πῆρε τήν ἀνθρώπινη φύση μας καί περπάτησε ἀναμεσά μας. Ἄνοιξε μπροστά μας τοὺς ὀρίζοντες τοῦ Οὐρανοῦ. Καί προσφέρθηκε θυσία γιὰ τή δική μας λύτρωση.

Ἡ παρουσία Του καί ἡ προσφορά Του στό ἀνθρώπινο γένος μας ἀποτελεῖ μοναδική, ὑπέρτατη κίνηση ἀγάπης καί συγκατάβασης, πού εἶναι ἀχώρητη στή δική μας σκέψη καί στό δικό μας, ἀνθρώπινο λόγο. Συνέστειλε τό ἀπροσμέτρητο, θεϊκό μεγαλεῖο Του. Τό ταπεινώσε, δίχως νά τό ἀφανίσει. Καί ἐνῶ εἶναι Θεός, ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος.

Τό θάμβος καί ὁ συγκλονισμός εἶναι τό πρῶτο πόρισμα τῆς σπουδῆς μας, ὅταν προσεγγίσουμε τήν ταπεινή Φάτιν τῆς Βηθλεέμ. Ὑπάρχει, ὥστόσο καί τό δεύτερο. Ρίχνοντας ἐρευνητικές ματιές στή μακραίωνα ἱστορία, κρίνοντας καί συγκρίνοντας τίς ἀνθρώπινες συμπεριφορές, ἀνασκαλεύοντας τό δικό μας, προσωπικό ἡμερολόγιο, ἀνακαλύπτουμε, πώς ὅλοι ἡμεῖς, οἱ «πεπερασμένοι», οἱ ἐφήμεροι ἄνθρωποι, σπινόμεστε, ἀγέρωχοι, ἄκαμπτοι, ἀταπεινώτοι, μπροστά στό μεγαλεῖο καί στήν «κένωση» τῆς θείας Ἀγάπης. Μᾶς διατηρεῖ σκληρούς, ἐπηρεμένους, ἡ ψευδαίσθηση τῆς παγγνωσίας μας. Ἡ ἐντύπωση, πώς μέ τήν ἔρευνά μας καί μέ τόν ἐπιστημονικό μας μόχθο κατακτήσαμε τή σύνολη, σφαιρική γνώση καί πώς καταφέραμε νά ἀνυψώσουμε τήν καθέδρα τῆς σοφίας μας πάνω ἀπό τό θρόνο τοῦ Θεοῦ. Ποιά γνώση καί ποιά σοφία; Αὐτή, πού βρίσκεται θρυμματισμένη καί μοιρασμένη στά δισεκατομμύρια τῶν κεφαλῶν μας. Καί πού δέν μπορούμε, μέ κανένα τρόπο, νά τή συνθέσουμε σέ ἕνα σύνολο καί νά τήν ἀναδείξουμε ἀτομικό μας ἀπόκτημα. Καί μᾶς παγώνει, στή θέση καί στή στάση τοῦ ἀρνητή, ἡ ἀνέρεστη ἱκανοποίηση, ὅτι οἱ ἀνθρωπιστικές μας ἐπιτεύξεις ἔφεραν σέ στάδιο ἀκμῆς τόν πολιτισμό μας καί, πιά, δέν μᾶς ἐνδιαφέρουν οὔτε κἄν μᾶς ἐγγίζουν οἱ ἀναφορές τῶν παλαιῶν γενεῶν στήν ὑπερούσια Δύναμη τοῦ Θεοῦ καί στήν ἀγαπητική προστασία Του.

Αὐτό εἶναι τό συγκλονιστικό πόρισμα τῆς ἐνατένισής μας καί τῆς σπουδῆς μας μπροστά στήν ταπεινότητα καί στό μεγαλεῖο τῆς Φάτινης. Ὁ Θεός ὁ ἄπειρος καί «ἀταπεινώτος» ταπεινώνεται. Τόν βλέπουμε, νήπιο, νά ἀναπαύεται στό φτωχικό, αὐτοσχέδιο λίκνο. Καί ἡμεῖς, οἱ ἄνθρωποι, ὑψώνουμε τό μικρό, ἀσήμαντο ἀνάστημά μας. Καί τοῦ γυρίζουμε τήν πλάτη. Ἡ πράξη μας σηματοδοτεῖ τό δράμα τῆς ἐποχῆς μας. Τήν ἐκπτώση τοῦ προσώπου μας.

Ίεραρχία 2006

Συνοδική πενία(2)

Άσπόνδυλο, άνευρο, άβουλο και άφωνο σῶμα

Ἄρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος δέν ἀφήνει, στό περπάτημά του, δείγματα πλούσιου καί ἀξιόλογου ἀμνητοῦ θυσιαστικοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου. Ἐγγράφει, ὅμως, στήν ἱστορική ἐκκλησιαστική βίβλο κοινότυπο καί φλύαρο λόγο κενόσοφης, αὐτοθαυμαστικῆς μανίας. Τό κατάστιχο τῶν ἐγγραφῶν, ἀτέλειωτο. Ἡ ἐπίδραση καί ἡ ἀποτελεσματικότητα τῶν παρεμβάσεων του, μηδενική. Ὁ κάματος τῶν ἀκροατῶν του καί τῶν ἀναγνωστῶν του, βαρὺς. Ὡστόσο, ἐκεῖνος ἐναβρύνεται νά σκάει μύτη στό τηλεοπτικό παράθυρο ἢ νά ἐγγίζει, σέ ἀπόσταση ἀναπνοῆς, τό μικρόφωνο. Βιώνει τίς ρηχές καί τυποποιημένες ἐμφανίσεις του ὡς δυναμικές, ἡγετικές ἀναμετρήσεις μέ τά προβλήματα τῆς ἐποχῆς. Καί στήνεται, μέ ἱματζυπεροπτικό, γιά εἴσπραξη τοῦ πνικτικοῦ λιβανωτοῦ τῶν ἰδιοτελῶν παραγόντων τῆς καμαρίλας του.

Ἰδιαίτερα κουραστικός καί ἀντιπαθής καταντάει ὁ ἀτέρμονας λόγος του, ὅταν, ἐκτός ἀπό τήν ἱκανοποίηση τοῦ δαιμόνιου πάθους τῆς αὐτοπροβολῆς, ἀποβλέπει καί στό σφετερισμό τοῦ χρόνου διαβούλευσης, κατά τίς μικρές ἢ τίς μεγάλες διασκέψεις τῶν Συνοδικῶν ὀργάνων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί στήν παγίδευση τοῦ δικαιώ-

ματος τῶν πολλῶν νά ἐκφραστοῦν ἐλεύθερα καί νά συμβάλουν στή διαμόρφωση κοινῆς ἀποψῆς καί κοινά ἀποδεκτοῦ προγράμματος ποιμαντικῆς δραστηριότητας.

Εὐκαιριακά, μέ τήν κατατεθειμένη ὑπόσχεση, ὅτι θά φέρω στή δημοσιότητα τήν τραγελαφική ὀργάνωση καί ἀνέλιξη τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, πού στήθηκε γιά ἓνα τετραήμερο, ἀπό 10 ὡς 13 Ὀκτωβρίου 2006, θέλω νά ἐστιάσω τήν προσοχή τῶν ἀναγνωστῶν μου στήν εἰσαγωγική ὁμιλία τοῦ Χριστόδουλου, πού ἀποτελεῖ κλασσικό δείγμα κενότητας, ἀσάφειας, σύγχυσης καί προμελετημένης σκοπιμότητας. Πρόκειται γιά κείμενο φρικτό. Ἀποκοιμιστικό, κατά τό πρῶτο ἡμίχρονο τῆς ἀπαγγελίας του. Καί ἐξοργιστικό, κατά τό δεύτερο, πού ἀποτελεῖ σκληρό, ὑπεροπτικό, *ex cathedra*, κατηγορητήριο ἐναντίον ὄλων τῶν παλαιστῶν καί βιοπαλαιστῶν τοῦ κοινωνικοῦ στίβου, μέ μιά καί μοναδική ἐξαίρεση, τό πρόσωπο τοῦ τιμητῆ Χριστόδουλου.

Μέ δεδομένη τήν καταξιωμένη ἱστορία τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ καί τήν ἔνταση τῶν προκλήσεων τῆς ἐποχῆς μας,

θά περίμενε κανείς, τό εισαγωγικό άνοιγμα, έκ μέρους τοῦ προέδρου τοῦ Σώματος, νά εἶναι μιά σεμνή, λιτή, αὐτοκυριαρχημένη καί μεστή Χάριτος εἰσδοχή τῶν ἀδελφῶν καί συλλειτουργῶν, μελῶν τῆς Ἱεραρχίας, στήν ἱερουργία τῆς Συνοδικῆς διάσκεψης καί χαρισματική παρακίνηση γιά κατάθεση στήν τράπεζα τῶν προβληματισμῶν τῆς κοινῆς διαβεβαίωσης ὑποταγῆς στή Φωνή τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί στήν Παράδοση τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων καί τῶν Θεοφόρων Πατέρων.

Δυστυχῶς, αὐτό δέν ἔγινε κατά τήν ἀποφράδα ἡμέρα τῆς ἑναρξης τῶν ἐργασίῶν τῆς Ἱεραρχίας.

Ἡ δήμευση τοῦ Συνοδικοῦ χρόνου καί ἡ φίμωση τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων, μέ τήν παρουσίαση πολύωρης, εἰσαγωγικῆς ἀναμάσησης τετριμμένων ἰδεολογημάτων ἢ σχεδιασμάτων, εἶναι μέρος τῆς μεθόδευσης, πού σοφίστηκε ὁ Χριστόδουλος, γιά νά ἐπιβάλει τόν προσωπικό του μονόλογο στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί γιά νά ἀναγκάσει σέ ἀπόσυρση, σέ συστολή καί σέ σιγή καθένα, πού μπῆκε στή Συνοδική αἴθουσα φορτισμένος μέ τίς προσωπικές του πνευματικές ἀνησυχίες καί μέ τούς καυτούς προβληματισμούς τοῦ ποιμνίου του.

Ὅκτώ χρόνια τώρα, ἔτσι σφετερίζεται ὁ Χριστόδουλος τό βραχύτατο Συνοδικό χρόνο καί ἔτσι ἀπωθεῖ στό θεωρεῖο τῆς σιωπῆς τούς ὑπεύθυνους συνιερουργούς του. Καί τό ἀποτέλεσμα τῆς βαρύγδουπης Συνεδρίασης βγαίνει πρὸς τά ἔξω, ὡς ἓνα τραγικό μηδέν, ὅταν δέν ξεχύνεται ὡς λῦμα ἐκκλησιαστικοῦ βόθρου.

Στό πρῶτο κομμάτι τῆς (ὄχι μικρό), ἢ ἀρχιεπισκοπική προσφώνηση ροκανίζει τό Συνοδικό χρόνο μέ τήν παρουσίαση καί τήν ἀνάλυση τῶν θεμάτων τῆς Ἡμερήσιας Διάταξης.

Ὅλοι οἱ Ἱεράρχες, ὅταν ἔλαβαν τήν πρόσκληση νά προσέλθουν καί νά μετάσχουν στή Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, ἔγιναν ἀποδέκτες καί τῆς Ἡμερήσιας Διάταξης, πού προσδιόριζε τά «πρὸς συζήτηση» θέματα. Καί ἦταν πολύ πιθανό καί κείνη τήν ὥρα, πού ὁ Χριστόδουλος προσφωνοῦσε, εἰσαγωγικά, τῇ Συνέλευση, νά τήν εἶχαν στά χέρια τους ἢ στό ντοσιέ τῶν σημειώσεών τους. Ἡ ἐπανάληψη, ἀπό τήν ἐπίσημη, προεδρική ἔδρα, ἦταν πράξη πληθωρική καί περιττή. Δέ θέρμαινε πνευματικά τήν ἀτμόσφαιρα. Ἀπό τήν πρώτη στιγμή, καλλιεργοῦσε τήν ἀνία καί τόν κάματο. Ἐπαναλάμβανε τό γνωστό ρεφρέν τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς μονωδίας, πού στοχεύει στήν ἰδιοποίηση τῆς ἔδρας καί τοῦ μικροφώνου, ὥστε νά ὑποχρεώνονται σέ ἀδράνεια καί σέ σιωπή τά μέλη τῆς Συνοδικῆς Συνέλευσης.

Μετά ἀπό αὐτή τήν ἄσκοπη χρονοτριβή, ὁ κ. Χριστόδουλος ἀπασχόλησε τούς Συνοδικούς Συνέδρους μέ μιά γενικόλογη καί «ἀπό μακρόθεν» ἔκθεση τοῦ ἔργου τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν (πού δέν εἶναι καί λίγες), ἴσως μέ τήν πρόθεση, νά πείσει τούς συνιεράρχες του, ὅτι καταθέτει στήν ὀλομέλεια τοῦ Συνοδικοῦ Σώματος πλήρη ἀναφορά τῶν «πεπραγμένων» καί ὅτι τό ἔργο, πού πραγματοποιήθηκε κατά τό ἔτος, πού διέρρευσε, ἦταν εὐρύτατο, σημαντικότερο καί ἀποτελεσματικότερο.

Οἱ παρατηρήσεις μας, γιά τό κομ-

μάτι αυτό του εισηγητικού του λόγου, είναι διπολικές.

1. Ἄν ὅλος ὁ μόχθος, ὁ διοικητικός, ὁ διδακτικός καί ὁ ποιμαντικός, τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῶν δισηξ-αρίθμητων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, πού προγραμματίστηκε καί ὑλοποιήθηκε ἀπό τήν προηγούμενη, ἴσαμε τήν τελευταία Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι αὐτός, πού παρουσίασε ὁ πρόεδρος τοῦ Σώματος Χριστόδουλος, τότε οἱ ὀγδόντα Μητροπολίτες θά ἔπρεπε νά καλύψουν τό πρόσωπό τους ἀπό ντροπή. Καί οἱ ὑπεύθυνοι τῶν τομέων καί τῆς κεντρικῆς διοίκησης νά κληθοῦν σέ ἀπολογία.

Μιά παράγραφος γιά κάθε Συνοδική Ἐπιτροπή καί γιά τή σειρά τῶν προβλημάτων, πού ὑποτίθεται πῶς τήν ἀπασχόλησαν, δέν μπορεῖ νά λογιστεῖ «ἔκθεση πεπραγμένων». Ἐκφράζει ἔλλειψη ποιμαντικῶν ἀνησυχιῶν, ἀνικανότητα δράσης καί φτώχεια ἀποτελεσμάτων. Ἄν, μάλιστα, ληφθεῖ ὑπόψη, ὅτι κατά τίς περισσότερες ἀναφορές του ὁ Ἀρχιεπίσκοπος θεώρησε χρέος του νά ἐνημερώσει τό Σῶμα, ὅτι πολλά θέματα βρίσκονται ἀκόμα στό στάδιο τῆς μελέτης καί πῶς ἡ Διαρκῆς Σύνοδος ἀνέπεμψε κάποιες ὑποθέσεις γιά περισσότερη ἐπεξεργασία ἢ ἀνέθεσε σέ εἰδικούς μελετητές τήν περαιτέρω διερεύνησή τους, τό τελικό ἀποτέλεσμα ὑποβαθμίζεται ἀκόμη περισσότερο καί ἡ ἀποτίμηση τῆς δουλειᾶς γυροφέρνει στή μηδενική βάση.

Παρακαλῶ τοὺς ἀναγνώστες μου νά κρατήσουν στή μνήμη τους αὐτό τό μελαγχολικό συμπέρασμα, γιατί θά μᾶς χρειαστεῖ, ὅταν φυλλομετρήσουμε τίς σελίδες τοῦ δεύτερου τμήματος τῆς

τραγελαφικῆς αὐτῆς εἰσαγωγικῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ὁμιλίας.

2. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, μέ τή σπουδή του νά ἐκθέσει αὐτός, ἀπό τήν καθέδρα τοῦ προέδρου, ὅλο τό φάσμα τοῦ συνοδικοῦ ἔργου ἢ τοῦ πλέγματος τῶν ἐκκρεμῶν προβληματισμῶν, ἀκύρωσε τή Συνοδικότητα καί ἔπνιξε τή φωνή τῶν ὑπεύθυνων καί ὑπόλογων προέδρων τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἡ Ἱεραρχία εἶναι τό Ἀνώτατο Συνοδικό Σῶμα, πού μελετάει, προγραμματίζει, ἀποφασίζει, ἀλλά καί ἐλέγχει τήν ὅλη δραστηριότητα τῶν θεσμοθετημένων ὀργάνων της. Καί σ' αὐτή ἔπρεπε νά ἐμφανιστοῦν, διαδοχικά, ὅλοι ὅσοι ἔχουν ἀναλάβει τήν εὐθύνη τῆς ὀργάνωσης τοῦ συγκεκριμένου τομέα, γιά νά ἐκθέσουν τά «πεπραγμένα» τους καί τοὺς σχεδιασμούς τους. Καί αὐτοί εἶναι οἱ πρόεδροι τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν ἢ οἱ ἐπικεφαλῆς τῶν εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν, πού μελετοῦν ἢ σχεδιάζουν προγράμματα ποιμαντικῆς δράσης.

Ὁ κ. Χριστόδουλος τοὺς κατάργησε ὅλους αὐτούς. Μέ μιά του κίνηση τοὺς ἔσπρωξε στό περιθώριο. Καί ἐμφανίστηκε ὡς ὁ κύριος συντελεστής τῆς πολὺπλευρης καί πολυεπίπεδης Συνοδικῆς δραστηριότητας.

Βέβαια, εἶναι διαπιστωμένο καί στηγματισμένο, ὅτι ἡ ἀλαζονική ὑπερτροφία τοῦ Ἐπισκόπου τῶν Ἀθηνῶν δέν ἀφήνει ὡς ὁ κύριος συντελεστής τῆς πολὺπλευρης καί πολυεπίπεδης Συνοδικῆς δραστηριότητας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, «κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος» ἐκπροσωπεῖται, τούτη τή στιγμή ἀπὸ ἓνα καί μόνο πρόσωπο καί παλεῦει μέ τά ἀφρισμένα κύματα, ἐγκαταλειμένη στήν ἀκρισία καί στήν ἀνικανότητα

του ενός και μόνου καπετάνιου. Οί άλλοι, οί όγδόντα, οί συγκαπετάνιοι, δέν αντιμετώπιζονται ώς όμότιμοι και ό-
 μόλογοι συλλειτουργοί και συμποιμένες. Τούς αναγνωρίζεται μόνο ή άρμοδιό-
 τητα και ή εύθύνη νά λιβανίζουν τόν
 'Αρχιεπίσκοπο και νά ένσωματώνον-
 ται στη δουλική όμάδα, πού σπρώχνει,
 μέ κόπο, μέ εύτελεϊς κολακεϊες και μέ
 άπρόσφορα τεχνάσματα, τό καρότσι
 τής δημοτικότητάς του στόν άνήφορο.

3. Ένα τρίτο στοιχείο, έκπληκτικής
 πρωτοτυπίας και άσύγγνωστης άπό-
 κρυψης τής πραγματικότητας, έχει προσ-
 αρτηθεϊ στό τμήμα του άρχιεπισκοπι-
 κοϋ λόγου, πού πραγματεύεται τό αϊ-
 τημα τής έποχής, τήν άλλαγή τών σχέ-
 σεων Έκκλησίας και Πολιτείας. Άνάμε-
 σα στά άλλα, είπε ό Χριστόδουλος:

«...Ός ένθυμείσθε, ύπήρξε πρό πολ-
 λοϋ μιά σχετική έκστρατεία, διά δηλώ-
 σεων, δημοσιεύσεως άρθρων και συμ-
 μετοχής είς συζητήσεις άπό τηλεορά-
 σεως, κυρίως έκ μέρους πολιτικών κύ-
 κλων, και άντιεκκλησιαστικών στοι-
 χείων, προερχόμενων ένίοτε και έκ τών
 ένδον (ύπάρχουν άραγε «ένδον» τής
 Έκκλησίας άντιεκκλησιαστικά στοι-
 χεία;), τά όποϊα έφρόντιζον νά διατη-
 ροϋν τοϋτο είς τήν έπικαιρότητα, και
 νά δηλητηριάζουν τό φρόνημα του λα-
 οϋ έναντίον τής Έκκλησίας ώς δηθεν
 άντλούσης τήν "έξουσίαν" αύτής έκ τών
 στενών σχέσεων τών 'Ιεραρχών μετά
 τής κρατικής έξουσίας, ένθαρρυνθέν-
 των άπό τήν στιγμιαίαν, ένεκα τών
 σκανδάλων του παρελθόντος έτους,
 άποστασιοποίησιν σημαντικής μερί-
 dos του λαοϋ».

Είμαι αυτόδηλο, ότι ό κ. Χριστόδου-
 λος έγκλωβίζει, χρονικά, τά έκκλησια-
 στικά σκάνδαλα στη χρονική περίοδο

του έτους 2005, ώσάν νά αντιμετωπί-
 σθηκαν, τότε, δυναμικά και άποφασι-
 στικά όλα τά σκάνδαλα. Ωσάν νά άπο-
 μακρύνθηκαν οί σκανδαλοποιοί άπό
 τίς περίοπτες έκκλησιαστικές έπάλξεις
 και νά μή μετατοπίστηκαν ή δυσσομία
 και ή λαϊκή άπέχθεια πέρα άπό τά χρο-
 νικά σύνορα του έτους εκείνου. Άποδέ-
 χεται, δηλαδή, και ύποστηρίζει, ότι τά
 σκάνδαλα ήταν «στιγμιαία». Και ότι ή
 αντιμετώπισή τους ήταν «άκαριαία». Τήν
 πεποίθησή του αύτή, *expressis ver-
 bis*, τήν άποτυπώνει στην έπόμενη πα-
 ράγραφο του κειμένου του: «Η σχετι-
 κή παραφιλολογία προς στιγμήν ήναγ-
 κάσθη νά άποκλίνει έκ του στόχου της,
 άντιληφθεϊσα ότι λίαν συντόμως ή Έκ-
 κλησία άνέκαμψε.

Υπάρχει άραγε κανένας Έλληνας,
 άπό τήν Καστανία του Έβρου ίσαμε
 τό Ταϊναρο, πού νά άντλήφθηκε αύτή
 τήν πνευματική και ήθική άνάκαμψη
 τής άρχιεπισκοπικής αύλής και όλό-
 κληρης τής ήγετικής όμάδας τής Έκ-
 κλησίας μας; Υπάρχει κανένας, πού
 νά πιστεύει, ότι κάποιοι άπό τό σημερι-
 νό στενό περιβάλλον του 'Αρχιεπισκό-
 που και κάποιοι, πού διακινούνται, του-
 τη τήν ώρα, στους άρχιεπισκοπικούς
 και συνοδικούς διαδρόμους είναι έπι-
 λεγμένοι μέ κριτήρια άξιοκρατικά και
 δέ βαρύνονται μέ ιστορικό βίου άσύμ-
 βατο μέ τήν ίερωσύνη ή μέ «κουσου-
 ρια» ξεφωνημένα, πού εύτελίζουν και
 άλλοτριώνουν τόν άντρισμό τους;

Ποιά ήταν ή δυναμική κίνηση ή τό
 θαϋμα, πού έκανε ό Χριστόδουλος, ώ-
 στε, άπό τό 2005 ίσαμε τό 2006 νά κα-
 θαρίσει ή κόπρος του Αύγείου, πού είχε
 σωρευτεϊ στά διοικητικά στέκια τής Έκ-
 κλησίας; Ποιά Έκκλησιαστικά Δικα-
 στήρια λειτούργησαν εύσυνείδητα και

άνεπηρέαστα, γιά νά δικάσουν τίς έκτροπές καί γιά νά έκβάλουν από τόν περίγυρο τῆς Ἐκκλησίας τά σαπρά στοιχεῖα; Ποιές εἶναι οἱ ἀποφάσεις, πού κοινοποιήθηκαν στό λαό, γιά νά τόν πείσουν ὅτι τό Ἐπισκοπικό Σῶμα δέν στέργει πιά τά σκάνδαλα καί τούς σκανδαλοποιούς καί δέν ἀνέχεται τή συμπαράσταση, στήν ἴδια Συνοδική Τράπεζα, τῶν ἔντιμων καί τῶν «κραγμένων»;

Ὅλοι γνωρίζουν, ὅτι οἱ παρασκηνακές καί ὑποχθόνιες κινήσεις τοῦ Χριστόδουλου, κατά τό ἐπίμαχο χρονικό διάστημα, στόχευαν στήν ἐπικάλυψη τῶν εἰδεχθῶν πράξεων καί στή διάσωση τῶν ἐνόχων. Καί ἄν, μερικούς ἀπ' αὐτούς, δέν κατάφερε νά τούς ἀποενοχοποιήσει καί νά τούς γλιτώσει καί ἀναγκάστηκε νά τούς σπρώξει στήν «παραίτηση» ἢ στήν τάξη τῶν «σχολαζόντων», αὐτό δέν σημαίνει, ὅτι τό καθολικό αἴτημα γιά κάθαρση ἔγινε ἀποδεκτό καί, ὅτι ἡ ἐκκλησιαστική διοίκηση ἀνέκαμψε στή στάθμη τῆς ἠθικῆς καθαρότητας καί στή δεσμευτική ἀρχή τῆς ἀξιοκρατίας.

Ὁ Χριστόδουλος, μέ τή δήλωσή του, «ὅτι λίαν συντόμως ἡ Ἐκκλησία ἀνέκαμψε», προσπάθησε νά ἀποκοιμίσει τούς ἱεράρχες. Καί εἶναι ἀμφίβολο, ἄν τό κατάφερε. Ἀναμφίβολο εἶναι, πώς δέν κατάφερε νά ἀποκοιμίσει τόν ἀνήσυχο λαό, πού θέλει τούς ποιμένες του «κανόνες πίστεως» καί «ἐγκρατείας διδασκάλους».

Τό δεύτερο κομμάτι τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ὁμιλίας, σπασμωδικό καί ἄλλοπρόσαλλο, εἶναι ἱκανό νά τεντώσει τά νεῦρα τῶν ἀκροατῶν του ἢ τῶν ἀνα-

γνωστῶν του καί νά προκαλέσει θύελλα. Σέ κάποια σημεῖα δέ λησμονεῖ νά πυροδοτήσει τό δικό του ἐκνευρισμό, ἐνάντια στούς «ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας» (ταυτοποιώντας τούς ἐπικριτές τῆς δικῆς του ἀνεπάρκειας καί τῶν δικῶν του σφαλμάτων μέ τούς δηλωμένους καί στρατευμένους ἀθέους τῆς ἐποχῆς μας). Καί σέ κάποια ἄλλα, φοβερά ἀναστατωμένος καί ὀργισμένος, καταφέρεται ἐνάντια σέ πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας, σέ λειτουργούς τοῦ Θυσιαστηρίου ἢ σέ δόκιμους μελετητές τοῦ ἀτίμητου θεολογικοῦ πλούτου καί τούς ἐνοχοποιεῖ γιά τήν κακοδαιμονία τῆς σύγχρονης ἐκκλησιαστικῆς οἰκογένειας.

Σ' ὅλο αὐτό τό πλέγμα τῆς μεμψιμοιρίας του καί τοῦ κατηγορητηρίου του, ἀπουσιάζει ἡ κατάθεση τῆς συντριβῆς, γιά τήν προσωπική του ἀνεπάρκεια καί γιά τίς συνειδητές ἢ ἀσυνείδητες παραλείψεις του. Λέπει τό καταξιωμένο καί ἁγιασμένο «ἥμαρτον». Καί διατρέχει τό κείμενο ἡ ἔπαρση καί ἡ βεβαιότητα, ὅτι ὁ Χριστόδουλος εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ὅτι οἱ πράξεις τοῦ Χριστόδουλου-Ἐκκλησία εἶναι ἀλάθητες. Καί ὅτι οἱ ἀποτυχίες καί τά λάθη καί οἱ κατακραυγές προέρχονται ἀπό τό ἀντιπαραταγμένο στρατόπεδο. Ἀπό τούς «ἐξωθεν» καί ἀπό τούς «ἐσωθεν» ἐχθρούς τῆς Ἐκκλησίας-Χριστόδουλος.

Γιά τήν ἀκριβή καί ἀμερόληπτη ἐνημέρωση τῶν ἀναγνωστῶν μου, μεταφέρω μερικά ἀποσπάσματα ἀπό τίς ἐκνευριστικές σελίδες τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς ὁμιλίας.

Ἡ πρώτη ἐνότητα θά εἶναι ἐπιλογή ἀπό τίς αὐτοθαυμαστικές ἀναφορές του, πού, ὅπως τό συνηθίζει, ὑπερυ-

ψώνουν τό πρόσωπό του στήν περιωπή ένός απόλυτα χαρισματικοῦ ἡγέτη.

Μιλώντας γιά τό Νομοσχέδιο «Περί Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης» δέ λησμόνησε νά τονίσει, ὅτι «προήλθε κατόπιν σπουδαίας καί ἐπιπόνου προεργασίας εἰδικῆς ὑπό τήν προεδρίαν ἡμῶν Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία καί προέβη εἰς βαθείας τομάς ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν καί δικονομικῶν διατάξεων τοῦ νέου τοῦτου σχεδίου...».

Ἰστορώντας τή διαδικασία ψήφισης ἀπό τή Βουλὴ τοῦ νέου νόμου περί τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαίδευσης, δέν παραλείπει νά ρίξει τό βέλος τῆς ἐνοχοποίησης, στοὺς παράγοντες τῆς πανεπιστημιακῆς κοινότητος, πού ἐναντιώθηκαν στοὺς σχεδιασμούς του καί στίς προτάσεις του: «Ἡ ψήφισις μετ' ἐμποδίων ἀπὸ τήν Βουλὴν τοῦ νέου νόμου περί τῆς Ἐκκλ. Ἐκπαίδευσεως, ὑπῆρξεν ἄθλος ὁ ὁποῖος κατέδειξεν ἀνάρμοστες συμπεριφορές εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας, ἀμετροέπειες ἐκ μέρους ἐκείνων πού θά ἔπρεπε, ἂν μὴ τι ἄλλο, νά σέβωνται τοὺς Ποιμένας των, καί ἀντικκλησιαστικόν μένος ἐκ μέρους πολιτικῶν τινῶν δυνάμεων. Δοθείσης εὐκαιρίας ἐξήνεγκον ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καινά καί παλαιά, σαθρά καί ἔωλα, καί σαπρά, ἀπαξιωτικά διὰ τήν Ἐκκλησίαν καί πάνυ ἐκδικητικά. Καί εἶναι ὅπως οὐδέποτε ἀπορίας ἄξιον πῶς ἄνδρες τυχόντες ἐκκλησιαστικῆς παιδείας καί ἐναβρυνόμενοι διὰ τό ἐκκλησιαστικόν ἦθος των ἐπέτρεψαν εἰς τοὺς ἑαυτοὺς των νά κατέλθουν εἰς τόσον χαμηλόν ἐπίπεδον καί νά ἀμιλλῶνται ποῖος θά ἐκτοξεύσει κατὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τήν τρανωτέραν ὕβριν καί ποῖος θά ὑπερκεράσει τόν ἄλλον εἰς ἀμετροέπειαν καί καταγέλαστον

ἀδολεσχίαν...».

Στῇ δεύτερῃ ἐνότητᾳ θά συμπεριλάβω μερικά ἀπὸ τὰ λεκτικά βέλη, πού ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος θεώρησε χρέος του νά ἐκτοξεύσει, ὅχι ἐναντία στοὺς «ἐχθροὺς τῆς Ἐκκλησίας», ὅπως τό συνήθιζε Ἰσαμε τίς 10 Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ ἐναντία σέ κείνους, πού ζοῦν μέσα στήν Ἐκκλησίᾳ καί πονοῦν, ὅταν βλέπουν τοὺς ποιμένες τους νά ἐκτρέπονται στή ραστώνη, στήν κοσμικότητα, στόν ἄμετρο πλουτισμό ἢ στή διάστροφη κραিপάλῃ.

«...Ἐνῷ αὕτῃ εἶναι ἡ καστάστας πολλοί Ὀρθόδοξοι δυνάμεις ἐξαντλοῦνται εἰς Δονκιχωτικές ἐπιθέσεις ἐναντίον ἄλλων πνευματικῶν δυνάμεων, ὥστε νά διασπᾶται τό ἐνιαῖον μέτωπον τῆς Ἐκκλησίας. Καί ναί μέν ποτέ δέν ἔλειψαν ἀπό τὰς αὐλάς τοῦ Κυρίου ἐκεῖνοι πού ἐπίστευαν ὅτι εἶναι τὰ ἱμαντρώσκυλα τοῦ Θεοῦ» καί γι' αὐτό πολεμοῦσαν μέ πάθος καί ὀργή κάθε ἕναν πού, κατὰ τήν γνώμην τους, ἦταν εὐκολος στήν προδοσίᾳ τῆς πίστεως. Πρόκειται γιά τοὺς γνωστοὺς ὀρθοδοξαμύντορες, εἰσαγγελεῖς ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, πού ἀρέσκονται νά τρυπῶνουν στά ἄδυτα τῶν συζυγικῶν παστάδων, κατὰ τήν καλβινικὴν ἠθικὴν, καί νά ὑπαγορεύουν, νά ἐλέγχουν καί νά θέλουν νά μετατρέψουν τήν κοινωνία σέ μοναστήρι καί τοὺς ἑαυτοὺς των σέ κανόνες πίστεως καί ἀκριβείας. Ὅμως ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν φοβήθηκε τοὺς κέρβερους αὐτοὺς τοῦ παραδείσου, πού ἀπειλοῦν κάθε Ἐπίσκοπο καί κάθε κληρικό μέ τήν βίβλον ἀποστασίου, μέ τήν κατασυκοφάντησιν δηλ. καί τήν καταγγελίαν ὡς δῆθεν νεωτεριστῶν, οἰκουμενιστῶν, μανιχαϊστῶν, βαρλαμιστῶν, νεοεποχιστῶν, αἰρετι-

κῶν, φιλοπαπικῶν, ἐκκοσμικευμένων, κί' ὅλα αὐτά μπροστά σέ μιά κοινωνία πού βιώνει τόν καθημερινό ἀγῶνα γιά ἐπιβίωση, γιά ὑπέρβαση τῆς μοναξιάς καί ἀπόκτηση τῆς ἐλπίδος. Ἡ Ἐκκλησία δέν ἐκινδύνευσε ποτέ περισσότερον ἀπό τούς ἔξωθεν ἐχθρούς της ὅσον ἀπό τούς ἔσωθεν. Τό φαινόμενον ἐπιβιώνει καί εἰς τάς ἡμέρας μας. "Ἐντυπα σχιζοφρενικῆς ὕλης, ὁμιλίες καί συμμαχίες ἐτερόκλητων στοιχείων ὑπερσυντηρητικῶν, δυσφημοῦν τήν Ἐκκλησίαν, ἀπαιτοῦν ἀπό αὐτήν νά ὑψώσει τείχη, νά αὐτοαπομονωθῇ, νά λάβει ἀνά χεῖρας τό μασπῖγιον, νά ἀποβάλλει τά σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, νά μετατραπῇ εἰς τιμωρόν Ἰαβέρην, νά προβάλλει τό φονταμενταλιστικόν της πρόσωπον, τήν ὑπερσυντήρησιν, τήν παράλογον καί ἀστεῖαν μονολιθικότητα...».

Μετά τήν παράθεση αὐτῶν τῶν ἀρχιεπισκοπικῶν ἀποσπασμάτων αὐθόρμητα ἐρεθίζουν τό λογισμό μας κάποια ἐρωτήματα.

Ἐρώτημα πρῶτο: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος σταθερά καί μέ καυτερὰ λόγια ἐπιτίθεται ἐναντίον ὅλων τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, πού διακινουῦνται ἔξω ἀπό τόν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας καί καταφέρονται, μέ ἀπόψεις ἀρνητικές ἢ ἐπικριτικές, ἐναντίον τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ προσώπου καί ἐναντίον κάποιων τακτικῶν, πού τίς θεωροῦν ἀναχρονιστικές καί ἀσύμβατες μέ τή σύγχρονη πολιτιστική ἀναδιάρθρωση. Τώρα, ἐπιτέθηκε, μέ μανία καί μέ γλώσσα ἀσυγκράτητης ὀργῆς καί ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων, πού ζοῦν μέσα στήν Ἐκκλησία καί ἐκφράζουν, μέ κείμενα καί προφορικές ἀναλύσεις, τήν ἀγωνία τους γιά τή διαφύλαξη τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως καί τοῦ Ὁρθόδοξου ἡθους.

Μέ δεδομένη αὐτή τήν ἀμφίπλευρη ἐπιθετικότητα, ποιοί ἀπομένουν, ἱκανοί νά εἰσπράξουν τήν εὐαρέσκεια τοῦ Χριστόδουλου, ὡς πιστά μέλη τῆς Ἐκκλησίας μας; Οἱ μισοί Ἕλληνες χαρακτηρίζονται ἀπό τόν Χριστόδουλο «ἐχθροί τῆς Ἐκκλησίας». Καί οἱ ἄλλοι μισοί ἀπορρίπτονται ὡς «συκοφάντες», ὡς «σχιζοφρενεῖς», ὡς «φονταμενταλιστές», ὡς «ὑπερσυντηρητικοί» καί ὡς «μονολιθικοί». Ποιοί ἀπομένουν, ἄξιοι νά λιτανεύσουν τήν ἐμπειρία καί τήν ποιότητα τῆς Ὁρθοδοξίας στήν ἀλλοπρόσαλλη ἐποχή μας; Μήπως οἱ ἄξιοι εἶναι μόνο ἐκεῖνοι, πού στριφογυρίζουν στό φαῦλο αὐλικό περίγυρο τοῦ Χριστόδουλου καί τροφοδοτοῦν τά Μέσα τῆς Ἐνημέρωσης μέ τά ἄθλια χρονικά τῶν σκανδάλων τους;

Καί τό δεύτερο ἐρώτημα: Τί κάνει ὁ Χριστόδουλος καί ὅλοι οἱ ἱεράρχες, γιά νά καθοδηγήσουν σωστά ὅλους αὐτούς, πού τούς χαρακτηρίζουν πλανεμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας; Στήν Ἡμερήσια Διάταξη τῆς Ἱεραρχίας τοῦ περασμένου Ὀκτωβρίου δέν ἀναγράφηκε κανένα σχετικό θέμα. Τό ἀγνόησε ὁ Χριστόδουλος; Τό θεώρησε ἀσήμαντο; Τό παρέλειψε σκόπιμα; Ἄν συνέβηκε κάτι τέτοιο, μέ ποιοῦ δικαίωμα στράφηκε, ἐπίσημα, ἐναντίον τοῦ πλήθους τῶν πιστῶν καί τούς κατηγόρησε;

Ὑπάρχουν καί ἄλλα πολλά ἐπίμαχα κομμάτια τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς εἰσήγησης, πού ἐκθέτουν, ὡς ἐλλειμματική, τήν εὐσυνειδησία, τήν ἔντιμη ἀναμέτρηση μέ τή σύγχρονη προβληματική καί τή γενικότερη στόχευση τοῦ Χριστόδουλου.

Μετά τή λήξη τῆς παράστασης τῆς

ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2004-2005 ΥΠΟ ΚΑΘΑΙΡΕΣΙ!

Α. ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΖΗΤΗΜΑ

Εἰς τὸ περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» (Ἰούλιος 2005), δημοσιεύεται ἡ «Αἵτησις θεραπείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Ἐνώπιον τῆς Ἀρχῆς Προστασίας Προσωπικῶν Δεδομένων». Εἰς τὸ κείμενο αὐτὸ ἀναγράφεται ἐπὶ λέξει ὅτι ἡ ὁμοφυλοφιλία συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν «δεδομένων (τῶν) ἀναφερομένων εἰς αὐστηρῶς προσωπικὴν (ὁμοφυλοφιλικήν) συμπεριφορὰν παντελῶς ἄσχετον πρὸς τὴν ἄσκηση δημοσίου λειτουργήματος». Καὶ εἰς τὴν συνέχεια προστίθεται ὅτι «...τὰ δεδομένα αὐτά (ἐννοεῖ τὰ ὁμοφυλοφιλικὰ), δὲν συνδέονται μὲ τὴν ἄσκηση δημοσίου λειτουργήματος (ἐννοεῖ τὸ τοῦ Μητροπολίτου)».

Δέκα τρεῖς ἀρχιερεῖς ὑπέγραψαν αὐτὸ τὸ ἐπαίσχυντο κείμενο.

Μετά τὴ λήξη τῆς παράστασης τῆς Χριστοδουλικῆς ἡγεμονίας καὶ τὴν ἀπόσυρσή του ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ βίου, ἡ ἱστορία θά ἔχει μπροστὰ τῆς πολλὰ θέματα νὰ ξεδιαλύνει καὶ πολλές προσωπικότητες νὰ ἀξιολογήσει, μέ βάση τὸ δικό της, ἀλάθητο κριτήριον.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἰσχυρίζονται ἰδιωτικῶς, ὅτι ὑπεκλάπη ἡ ὑπογραφή τους, ὅμως οὐδέποτε μέχρι τώρα τὴν ἀνεκάλεσαν. Παρῆλθαν ἤδη 18 μῆνες. Πόσο θὰ περιμένουμε ἀκόμη; (Ἄν ὁ ἰσχυρισμὸς τους βέβαια ἰσχύει, καὶ δὲν ψεύδονται)!

Οἱ ὑπογράψαντες ἐπίσκοποι σημειοῦνται ὡς κάτωθι:

1. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος.
2. Ὁ Μητροπολίτης Ξάνθης κ. Παντελεήμων.
3. Ὁ Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος.
4. Ὁ Μητροπολίτης Σάμου κ. Εὐσέβιος.
5. Ὁ Μητροπολίτης Καστορίας κ. Σεραφεῖμ.
6. Ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης κ. Θεόκλητος.
7. Ὁ Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Νικόδημος.
8. Ὁ Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος.
9. Ὁ Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος.

10. Ὁ Μητροπολίτης Νέας Σμύρνης κ. Συμεών.

11. Ὁ Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος.

12. Ὁ Μητροπολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος.

13. Ὁ Μητροπολίτης Θήρας κ. Ἐπιφάνιος

Ἀποτελεῖ ἀξιοσημεῖωτον γεγονός (καὶ παρεπόμενη ἐφαρμογή τοῦ πνεύματος τῆς «αἰτήσεως θεραπείας»), ἡ ἀθώωσις τῶν Μητροπολιτῶν, πρώην Πειραιῶς κ. Καλλινίκου Καρούσου καὶ πρώην Θεσσαλιώτιδος (νῦν Βρεσθένης) κ. Θεοκλήτου Κουμαριανοῦ, βαρυνομένων μετὰ κατηγορίας ἀναφερομένης εἰς τὴν «αἵτησιν». Οἱ δυὸ μνημονευθέντες «ἐδικάσθησαν» καὶ ἀθωώθηκαν ἀπὸ τὸ Συνοδικὸ Δικαστήριον συγκροτηθὲν εἰς σῶμα ἀπὸ 12 Μητροπολίτες. Εἰς τὰ δικαστήρια ταῦτα δὲν συμμετεῖχεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος. Ἀκόμη δὲ εἰς μὲν τὴν «δίκη» τοῦ πρώτου ἐζήτησε ἐξαίρεσιν ὁ Σάμου κ. Εὐσέβιος καὶ εἰς τὴν «δίκη» τοῦ δευτέρου ἐζήτησε ἐξαίρεσιν ὁ Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος, ἀντικατασταθέντες ἀπὸ ἄλλους ἀρχιερεῖς.

Β. ΩΣ ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ ΚΑΙ ΕΓΚΑΛΟΥΜΕ

Τοὺς 13 Ἀρχιερεῖς καὶ ζητοῦμε τὴν παραπομπή τους εἰς δίκη, μετὰ

τὴν κατηγορία τῆς ἐγκρίσεως ἢ προκλητικῆς καλύψεως παρὰ φύσιν γενετησίων πράξεων κληρικῶν, ἰδία Ἱεραρχῶν, πράξεων βδελυρῶν καὶ ἀπολύτως καταδικαστέων τόσο ἀπὸ τὴν Ἀγία Γραφή, ὅσο καὶ ἀπὸ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες, καὶ ἐγείρουμε τὸ ἐρώτημα τῆς καθαιρέσεως αὐτῶν.

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΟΥΜΕ

Ὅτι, καὶ τώρα, ἀλλὰ καὶ ὅποτε-δήποτε εἰς τὸ μέλλον ὁ προεξάρχων τῶν 12 τούτων Μητροπολιτῶν Ἀρχιεπίσκοπος ἤθελεν ἀπωλέσει τὴν θέσιν του, ἢ ἀπέλθῃ καθ' οἷον-δήποτε τρόπον ἀπὸ τὸ προσκήνιον καὶ πάλιν θὰ ἐπανέλθουμε εἰς τὸ αἶτημα τῆς δίκης, μετὰ τὸ αὐτὸ βεβαίως ἐρώτημα τῆς καθαιρέσεως πάντων τούτων.

Γ. ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΟΣ

Δημοσιοποιοῦμε καὶ δημοσιεύουμε τὸ παρὸν κείμενο, τὸ ὁποῖο ταπεινῶς φρονοῦμε ὅτι ἐκφράζει καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν εὐλαβῶν μελῶν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, Κληρικῶν, Μοναχῶν, καὶ Λαϊκῶν, ὥστε τὸ βαρύτατον τοῦτο ὀλίσθημα τῶν 13 Ἐπισκόπων νὰ καταστῇ ΔΙΑΡΚΕΣ καὶ οὐδέποτε νὰ ὀδηγηθῇ εἰς παραγραφὴν.

Σ.Κ.Χ.

Ποιμαντικές ἐπισημάνσεις ἀπὸ τὴν παγκόσμια Ὁρθοδοξία.

Ἄδελφέ, ποιό πρότυπο ἀκολουθεῖς; (3)

(Ὁ ἱερέας, συγγραφέας τοῦ ἄρθρου, πού ἀκολουθεῖ σέ μετάφραση, εἶναι γνωστός στό περιοδικό μας, βλ. τ. 181, σελ. 15. Ἀπευθύνεται πρὸς ἱερεῖς τῆς Ἀμερικῆς καί ἐκθέτει μέ τρόπο ζωντανό, κριτικό, καί κάποτε πιπεράτο, τοὺς διαφόρους τύπους ἱερέων, πού διακονοῦν ἐκεῖ. Ἐπειδὴ κάνει κάποιες καίριες ἐπισημάνσεις μέ πανορθόδοξη ἐμβέλεια στοὺς καιροὺς μας, τό δημοσιεύουμε σέ εὐρεία περίληψη παραλείποντας ὅσα προσιδιάζουν ἀποκλειστικά στό κλίμα τῆς Ἀμερικῆς. Τό παρακάτω κείμενο εἶναι τό τρίτο μέρος τοῦ ἁρθρου).

Ε. Ὁ τύπος τοῦ ἱερέα -«παπὰ τοῦ χωριοῦ» (σ. μετ. Τό πρότυπο αὐτό ἀναφέρεται κυρίως στὴν Ὁρθόδοξη διασπορά. Δέν εἶναι, ὅμως, ἐντελῶς ἀσχετο πρὸς τὴ δική μας πραγματικότητα: στέλνει πολλὰ προφητικά μηνύματα γιὰ μᾶς καί τὴν Ἐκκλησία μας). Ἀπ' ὅλα τὰ πρότυπα ἱερατικῆς διακονίας ὁ «παπὰς τοῦ χωριοῦ» εἶναι τό πιό ἀξιαγάπητο. Ὁ ἱερέας τοῦ χωριοῦ φροντίζει μέ συνέπεια τό ποιμνίό του ἐπισκεπτόμενος τόν ἄρρωστο, τελῶντας κανονικά τίς ἀκολουθίες, τηρώντας τό πρόγραμμα τῆς ἐνορίας. Τί τό κακό ὑπάρχει σέ ὅλα αὐτά; Κανένα, ἂν ζούσαμε σέ μιὰ χριστιανική κοινωνία. Ἄς ποῦμε σέ μιὰ τυπική

«παλιά πατρίδα», τὴ φανταστική Σλομποβία, κατὰ 90% Ὁρθόδοξη. Ἐκεῖ, κάθε τοπικός ἱερέας ἀφιερώνει ὅλο τό χρόνο του γιὰ νὰ ἀνταποκριθεῖ στίς ἀνάγκες χιλιάδων ἀνθρώπων, πού ζοῦν σέ ἀπόσταση πού μπορεῖ νὰ πάει κανεὶς μέ τὰ πόδια. Ἀκόμα καί ὅταν πολλοὶ Σλομποβιανοὶ ἤρθαν μετανάστες στό Νέο Κόσμο, αὐτός ὁ τύπος ἱερωσύνης εἶχε ἐφαρμογή στὴ νέα πατρίδα, γιατί ἡ ἐνορία ἦταν κέντρο σλομποβιανῆς ζωῆς. Δέν εἶναι, ὅμως, πιά. Ἡ μείωση τοῦ ρυθμοῦ γεννήσεων τῶν Σλομποβο-Ἀμερικανῶν καί ἡ αὐξηση τῶν μικτῶν γάμων ἔχουν ὥς ἀποτέλεσμα τὴ συρρίκνωση τῶν ἐνοριῶν. Ἐν τῷ μεταξύ, ἡ μετανάστευση νέων Σλομποβιανῶν ἔχει σχεδόν ἀνακοπεῖ, καί ὅσοι ἔρχονται εἶναι τόσο ἐκκοσμικευμένοι, πού ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν Ἐκκλησία.

Λογικὴ συνέπεια αὐτοῦ τοῦ τρόπου διακονίας εἶναι ὁ μαρασμός. Ὅσο ἐπιτυχημένο καί ἂν ἦταν κάποτε τό πρότυπο τοῦ «παπὰ τοῦ χωριοῦ» δέν ἔχει πιά ἰσχύ. ἤλθε καί παρήλθε.

ΣΤ. Ὁ τύπος τοῦ ἱερέα -«ἱεραποστόλου». Τὰ παλιά ὑποδείγματα εἶχαν κάποτε κάποια χρησιμότητα, ὅσο μικρὴ καί ἂν ἦταν. Δέν ἰσχύουν, ὅμως, πιά. Εἶναι καιρὸς νὰ ξαναγίνει ἡ ἱερωσύνη, ὅπως ἦταν στὴν ἀρχὴ τῆς. Ὅταν δροῦσε μέσα σέ ἐχθρικά περιβάλλοντα, μέ σοφία καί σέ ἄμεση καί αὐθεντικὴ συνάντηση μέ τό Χριστό.

Γιὰ νά γίνει κανείς ιερέας-ιεραπόστολος πρέπει νά ξεκινήσει μέ ἕνα ξεκαθάρισμα τῶν ἰδεῶν του. Δέν μπορεῖ νά συγχέει τήν πίστη στό Εὐαγγέλιο μέ μιὰ χλιαρή συμφωνία ὡς πρὸς τίς κοινωνικές προεκτάσεις του ἢ τήν ἠθική χρησιμότητά του. Γνωρίζοντας ὅτι τό Εὐαγγέλιο εἶναι ἀλήθεια, ὁ ιερέας-ιεραπόστολος νιώθει ἐπιτακτική τήν ἀνάγκη νά τό κηρύττει σέ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ξέρει ὅτι ὁ χρόνος τῆς ἐπίγειας ζωῆς του δέν εἶναι ἀπεριόριστος καί θεωρεῖ τήν κάθε μέρα σάν εὐκαιρία νά φέρει καί ἄλλους πρὸ κοντά στό Χριστό. Κήρυγμα ιεραποστολικό δέν σημαίνει ἀντιπαράθεση μέ κανένα οὔτε χειραγώγηση κανενός διὰ τοῦ τρόμου ἢ τοῦ δελεασμοῦ. Ὁ ιεραπόστολος ξέρει ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὑπῆρξε ἰσχυρός μέσα στήν ἄκρα ταπείνωσή Του. Ἡ σταύρωσή του αὐτό πιστοποιεῖ. Ταπεινώνεται, λοιπόν, μπροστά στοὺς ἄλλους γιὰ νά μπορέσει τό φῶς τοῦ Χριστοῦ νά καταυγάσει τοὺς λόγους του. Οἱ ἱερεῖς-ιεραποστολοι εἶναι ἄνδρες προσευχῆς. Ἡ ἡμέρα τους ἀρχίζει καί τελειώνει μέ προσευχή. Ὅλη τους ἡ ζωὴ εἶναι γεμάτη προσευχή, μέγα μέρος τῆς ὁποίας εἶναι ἀφιερωμένο στήν πνευματική πρόοδο τῶν ἐνοριτῶν τους καί τήν ἀριθμητική αὐξηση τῆς Ἐκκλησίας.

Πολλά ἀπὸ τά διοικητικά πράγματα τῆς ἐνορίας ἔχουν νά κάνουν μέ προγραμματισμό δραστηριοτήτων, ἐξέγερση ἀναγκαίων πόρων καί γνωστοποίησή τους στοὺς ἐνορίτες. Ὅταν κάποια ἐκδήλωση πρέπει νά ὁργανωθεῖ καί ἀρχίζει ὁ ιερέας νά σκέπτεται τόν προϋπολογισμό τῆς, καί

πρὶν τήν ἀνακοίνωσή της, πρέπει νά θέσει τρία ἐρωτήματα: 1. Θά βοηθήσει ἡ ἐκδήλωση αὐτὴ τό ποιμνίό μου νά γνωρίσει καλλίτερα τό Χριστό; 2. Θά τό βοηθήσει νά αὐξηθεῖ ἀριθμητικά; 3. Θά συμβάλλει στό νά ὑπηρετήσουμε ὅλοι μας καλλίτερα τοὺς «ἐλαχίστους» τῶν ἀδελφῶν μας; Τίς ἴδιες ἐρωτήσεις πρέπει νά θέτει στὸν ἑαυτό του, ὅταν καταρτίζει τό προσωπικό του πρόγραμμα.

Ὁ ιερέας-ιεραπόστολος πρέπει νά εἶναι διατεθειμένος νά μαθαίνει ξένες γλῶσσες. Ὅταν ὑφίσταται ἀνάγκη νά «θρέψει» τά πρόβατά του σέ μιὰ ξένη γλῶσσα, δέν μπορεῖ νά τό ἀποφύγει. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἴσως χρειαστεῖ νά συνεννοεῖται στὰ ἑλληνικά, ἢ στὰ σερβικά, ἢ στὰ ρωσικά, (παράλληλα μέ τά ἀγγλικά, τήν τοπική του γλῶσσα). Ἐπίσης, ὅτι ὁ Ἕλληνας, ἢ Σέρβος, ἢ Ρῶσος ιερέας ἴσως χρειαστεῖ νά μάθει Σλομποβικά, ὅταν μετανάστες ἀπὸ τὴ φανταστικὴ Σλομποβία γεμίσουν τήν πόλη του. Ὅταν δέ τό περιβάλλον γύρω του ἀλλάζει πληθυσμιακά, ἴσως χρειαστεῖ νά πάρει κάποτε καί μαθήματα ἰσπανικῆς ἢ τῆς γλῶσσας τῆς Καμπόζης (σ. μετ. Ὅλα αὐτά μπορεῖ νά θεωρηθοῦν ἐξωπραγματικά γιὰ τὸν τόπο μας. Καί εἶναι. Ὅμως, ἂν σκεφτοῦμε τό ὅξυ δημογραφικὸ πρόβλημα, πού ἔχουμε, καί τὴ ραγδαία εἴσοδο οἰκονομικῶν μεταναστῶν στὴ χώρα μας, τότε τά πράγματα ἀλλάζουν. Καί εἶναι μὲν δουλειὰ τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας νά ἀσχοληθεῖ κάποτε σοβαρά μέ τό πρόβλημα αὐτό. Γιὰ τήν Ἐκκλησία, ὅμως, ὁ εὐαγγελισμὸς αὐτοῦ τοῦ κόσμου ἀποτελεῖ ὑπαρξιακὴ ἀνάγκη. Θά δώ-

Περιεχόμενα τόμου 2006

Κύρια ἄρθρα

Ἡ πολυφωνία, πού σκοτίζει, 172, 1. Προπαγάνδα καί ἐλευθερία, 173 1. Ἐλευθεροὶ ὑπὸ ὀμηρία, 174, 1. Ἐλευθεροὶ ἢ ἀσύδοτοί; 175, 1. Κηδεμονευόμενη ἐλευθερία, 176, 1. Ἡ ὑποθήκευση τῆς εὐθύνης, 177, 1. Ἄνθος εὐθύνης, 178, 1. Ὁ κρουνὸς τῆς Ἀγάπης, 179, 1. Τό κόστος τῆς ἀγάπης, 180, 1. Ἐλευθερία ἢ ὀρφάνια; 181, 1. Ἐλευθερία ἢ μοναξιά; 182, 1. Ἡ ἐλευ-

σουμε λόγο στό Θεό, ἐκκλησιαστική ἡγεσία καί πλήρωμα, ἄν παρακάμψουμε τή μεγάλη αὐτή ἀποστολή καί ἐξαντλήσουμε ὅλη μας τή δυναμικότητα σέ κενές, ἀναποτελεσματικές, κάποτε ὑποκριτικές καί κίβδηλες, ἐθνικο-θρησκευτικές κορῶνες).

Οἱ ἱερεῖς-ιεραπόστολοι ἔχουν φόβο ἔνθεο. Φοβοῦνται μήπως, ἐμπλεκόμενοι στά πράγματα τοῦ κόσμου, χάσουν τήν ἐπαφή τους μέ τό Θεό. Ἀνησυχοῦν μήπως χάσουν τό κουράγιο τους, μέσα στήν παραζάλη, στήν καταπίεση καί στίς συναλλαγές, πού τालανίζουν τήν ἐκκλησιαστική μας πραγματικότητα. Εἶναι ἠθικοί. Τίποτα δέ φθείρει τήν ἀξιοπιστία τοῦ κηρύγματος περισσότερο ἀπό τόν κήρυκα, πού εἶναι σεξουαλικά διεστραμμένος, ἢ ἐξαρτημένος ἀπό ναρκωτικά. Ὁ ἱεραπόστολος θεωρεῖ ἠθική του δέσμευση νά λέει τήν ἀλήθεια, ὅπως καθορίζεται στή Βίβλο καί τοὺς ἱεροὺς Κανόνες. Νά μήν τή διαστρεβλώνει. Ὁ Ἰησοῦς δείπνησε μέ πόρνες καί τελῶνες, ποτέ, ὅμως, δέν ἀνέχθηκε τόν τρόπο ζωῆς τους. Τέλος, ὁ ἱερέας-ιεραπόστολος δέν μπαίνει στά κίβδηλα καλὸύπια ὅσων θέλουν νά ἐπιβάλλουν ἓνα ὀρισμένο τύπο ἱερέα. Ἔχει κληθεῖ

θερία τῆς αὐτοδέσμευσης, 183, 1. Ἐλευθερώστε τήν ἐλευθερία, 184, 1. Δεσμά καί δεσμά, 185, 1. Ὁ ἄλογος αὐθορμητισμός, 186,287, 1. Ἡ φωτισμένη ἐπιλογή, 188, 1. Ἐλευθερία ἢ ἀναρχισμός; 189, 1. Ἀμφίσημος ὁρος, 190, 1. Ἡ ἐλευθερία τῆς αὐτοδέσμευσης (β), 191, 1. Τά θρυμματισμένα εἰδῶλα, 192, 1. Τό προσωπικό ἄθλημα, 193, 1. Οἱ κράχτες, 194, 1. Τό πόρισμα μιᾶς σπουδῆς, 195, 1.

Ἄρθρα γραμμῆς

Ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας; 172, 3. Οἱ μαῦρες τρύπες, 173, 3. Ὁ Πειραιῶς Καλλίνικος, 174, 3.

ἀπό τό Θεό, καί ὄχι ἀπό τό ἐνοριακό συμβούλιο, οὔτε ἀπό κάποιο «μεγάλο εὐεργέτη», οὔτε ἀπό τόν ἱερέα τῆς ἐνορίας τῶν παιδικῶν του χρόνων, ἀκόμα, οὔτε κάν ἀπό τόν Ἐπίσκοπο. Ὁ Θεός μᾶς ἔχει πλάσει νά διαφέρουμε. Κάθε ἱερέας ἔχει τό δικό του ρόλο καί τή δική του διακονία μέσα στήν Ἐκκλησία. Σέ τελευταία ἀνάλυση, μόνο ὁ Θεός μπορεῖ νά κρίνει τήν πιστότητά του.

Ἐ π ι μ ῑ θ ι ο. Οἱ ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν χρειάζεται νά ἀλλάξουν νοοτροπία, ἀλλιῶς θά ἔχουν τήν τύχη παλιῶν γραφομηχανῶν, θά ξεπεραστοῦν. Μέ τό νά ἐμφανίζονται ὡς «σαμάν», «ἄρχηγοί κρουαζιέρας», «διευθύνοντες σύμβουλοι», «ἐπόπτες μουσείου», ἢ «παπάδες τοῦ χωριοῦ», τό πρᾶγμα δέν προχωρεῖ πιά. Χρειαζόμαστε μιᾶ πραγματική ἀλλαγὴ προτύπων. Χρειαζόμαστε εὐλαβεῖς, προσευχόμενους διακόνους, στοὺς ὁποίους ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει μπεῖ καί ἀναπαύεται βαθεῖα μέσα τους. Γιά τήν Ὁρθοδοξία στήν Ἀμερική, (σ. μετ. Γιατί ὄχι καί στήν Ἑλλάδα;), ἡ ἐποχή τοῦ ἱερέα-ιεραποστόλου ἔχει ἤδη φτάσει.

π. Ἄρης Μετράκος

Ὁ Πειραιῶς Καλλίνικος (β), 175, 3. Θεόκλητος Κουμαριανός, 176, 3. Θεόκλητος Κουμαριανός (β), 177, 3. Θεόκλητος Κουμαριανός (γ), 178, 3. Θεόκλητος Κουμαριανός (δ), 179, 5. Εὐρηματική Σιμωνία, 180, 3. Προστάτης καὶ προσκυνητὴς τῆς στιγματισμένης διαφθορᾶς, 181, 3. Ἄκρα τοῦ τάφου σιωπῆ, 182, 3. Ὁ αἷτιος τοῦ ἐκτροχιασμοῦ, 183, 3. Βιομηχανία παρασῆμων, 184, 3. Τό διαμαρτυρημένο γραμματίο, 185, 3. Καί...Παπίσκος καί...τρομοκράτης, 186-187, 3. Ἀναμείνατε στοῦ ἀκουστικό σας... 188, 3. Αὐτογκόλ καὶ αὐτορεζίλεμα, 189, 3. Ἀμοιβαία αἰχμαλωσία, 190, 3. Ὁ «νταβατζής» τῆς κερκίδας, 191, 3. Μέτρο ἀξιοπρέπειας, 192, 3. Ἀγραμματωσύνης ὀλίσθημα, 193, 3. Συνοδικὴ πενία (1), 194, 3. Συνοδικὴ πενία (2), 195, 4.

Συνεργάτες

π. Ἀνδρέα Berman: Ἡ κρίση στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, 172, 13. Ε. Χ. Οἰκονομάκου: Ἡ μεγάλη ἀπάτη, 173, 12. Μακκαβαίου: Τό κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, 173, 15. Σχολιαστή: Τὰ ἐπιτίμια, ἡ Δ.Ι.Σ. καὶ οἱ διαπιστώσεις, 174, 12. π. Χριστοφόρου Μετροπούλου: Τό θέμα τῆς ἡγεσίας, 174, 15. Σχολιαστή: Ὁ ἔρανος τῆς ἀγάπης, 175, 11. Ε. Χ. Οἰκονομάκου: Ἡ πάσχουσα ἀγάπη, 175, 14. Ἐφημερίου: Χάσαμε τὸ δρόμο, 176, 13. Συν.: Χωρισμός Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, 177, 14. Βαρυσήμαντες κρίσεις, 179, 15. Σχολιαστή: Εὐθύνη «εἰς ὁλόκληρον» 180, 12. Σκανδαλιζόμενον: Πρὸς Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη, 180, 15. π. Ἄρη Μετράκου: Ἡ ἐνορία εἶναι κρουαζιερόπλοιο ἢ θωρηκτό; 181, 15. Σχολιαστή: Ἀντιφάσεις, 182, 11. Σκανδαλιζόμενον: Πρὸς καλὸ Μητροπολίτη, 182, 15. Μακαβαίος: Ἀπ' ὅσα εἶπε ὁ Πειραιῶς Σεραφεῖμ, 183, 11. Συν.: Ἀγαπᾷ αὐτό, πού εἶμαι, 183, 14. Σχολιαστή: Ἡ σιωπὴ δέν εἶναι πάντοτε χρυσός, 184, 13. Χ. Β. Ἡμάτουςκα, 184, 16. Συν.: Μιά γενναία τοποθέτηση, 185, 10. π. Ἀνδρέα Phillips: Ἡ ζωὴ τοῦ ἱερέως: Μεταξὺ Γεθσημανὴ καὶ Γολγοθᾶ, 185, 12. Σχολιαστή: «Τὰ ἐν οἴκῳ...», 186-187, 11. Μακαβαίου: «Τεκμήριο ἁθωότητος» καὶ «τεκμήριο ἐνοχῆς», 186-187, 15. Ε. Χ. Οἰκονομάκου: «Κρατεῖτω ἡ τῶν πλείονων ψήφος» 189, 13. Σχολιαστή: Scripta manent, 190, 12. Σχολιαστή: Παραλείπομενα, 191, 11. π. Ἄρη Μετράκου: Ἀδελφέ, ποῖό πρότυπο ἀκολουθεῖς;

(1), 191, 14. Ἀπλοῦ Λευΐτη: 192, 15. Σχολιαστή: Διοικοῦσα Ἐκκλησία καὶ Συμβούλιο Ἐπικρατείας, 193, 12. Σχολιαστή: Ἐκκλησιαστικὰ δικονομικά παράδοξα, 194, 10. π. Ἄρη Μετράκου: Ἀδελφέ, ποῖό πρότυπο ἀκολουθεῖς; (2), 194, 13. Ἄγι Φλογέρα: Ἡ Ἐκκλησία Σου... 194, 16. Σ.Κ.Χ. Ὁλόκληρη ἡ Σύνοδος περιόδου 2004-2005 ὑπὸ καθαίρεσι! 195 11. π. Ἄρη Μετράκου: Ἀδελφέ, ποῖό πρότυπο ἀκολουθεῖς; (3), 195, 13

Ντοκουμέντα

Ποιά δικόγραφα ὑπογράφονται, ἀπὸ ποιούς δικηγόρους, 172, 8. Ὑπόμνημα Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Νικοδήμου, 184, 10. Ὁ ρόλος τοῦ Χριστόδουλου, 193, 15.

Νεωκόρος

Οἱ γλάστρες τῶν κηδειάδων, 176, 15. Γίναμε μπίλιες, 185, 15.

Ψίθυροι

Τό τρελό τόλμημα, 177, 16. Τό ἀπόλυτο «ὄχι», 177, 16. Τό σωρευμένο ὕλικό, 177, 16. Συνέντευξη, 178, 15. Ἀντι-συνέντευξη, 178, 15. Στὴ βιτρίνα τὰ ἀπορρίμματα, 189, 16. Τριπλό σκάνδαλο, 190, 16.

Πατερικά

Μ. Ἀθανασίου, ἀπόσπασμα, 188 16.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Δεκαπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἐνημέρωσης

Κωδικός 2360

Ἰδιοκτῆτης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο

ISSN 1790-482X